

DE UITDAGINGEN

Awacs, de dorpen en het 'midden'

De gemeente Onderbanken heeft een aantal belangrijke items die de komende vier jaar zullen spelen. Vanzelfsprekend Awacs, maar ook de toekomst van de kleine dorpen en het contact met het maatschappelijk middenveld.

Awacs

Wie als politieke groepering geen uitgesproken (anti-)Awacs-standpunt heeft, zet zichzelf al bijna buitenspel. Natuurlijk tellen ook andere gemeenschappelijke standpunten, maar een breed front tegen Awacs is een stevig fundament voor vier jaar samen besturen.

Oplossingen in zicht? Nee. De Raad van State treuzelt over de rechtmatigheid van de bomenkamp, in de boscompensatie zit weinig schot en de met veel optimisme door staatssecretaris Jack de Vries (Defensie) gepresenteerde baanverlenging dreigt net zo'n zoethoudertje te worden als geluidempers voor de motoren en plannen voor andere krachtbronnen. Zelfs de beloofde afname van het aantal vliegbevingen blijkt in de praktijk een toename. Democraten Onderbanken, PRO en CDA spreken zich uit vóór sluiting van de basis, de VVD is tevreden met een grondige aanpak van de overlast.

Spookdorpen

Hebben met name de twee kleine dorpjes Bingelrade en Jabeek nog toekomst of worden het spookdorpen? Nóg hebben ze allebei een basisschool en een voetbalclub, maar voor hoelang? De onderhoudskosten voor vier sportcomplexen, één in elk kern, groeien de gemeente boven het hoofd en met de povere geboortecijfers ziet de toekomst van de basisscholen in de twee dorpjes er inktzwart uit. Wat heeft een echt-

paar met een hartstochtelijke kinderwens dan nog te zoeken in een plaatsje waar buurtsuper, frieture en pinautomaat slechts herinneringen zijn op een vergeelde foto? Waar geen school is voor het kroost en de voetbalclub als uitlaatklep voor de jeugdige toelooheid ter ziele is?

De huidige coalitie zet in op een brede school (met sportcomplex) in Schinveld en Merkelbeek. Het CDA wil er ook een voor Bingelrade en Jabeek samen en de VVD gaat het verst in de vrees voor aantasting van de leefbaarheid: doe maar een school en sportcomplex in elke kern.

Middenveld

Woningcorporatie Weller haakt af bij de ontwikkeling van het Masterplan Onderbanken, de blauwdruk voor de toekomst van de gemeente, dat overigens met ernstige vertraging kampt. Onderwijsstichting Movare doet vooralsnog niet mee aan de brede maatschappelijke voorziening in Merkelbeek. Onderwijsstichting Innovo kan zich niet vinden in de plannen voor de basisscholen in Bingelrade en Jabeek. De toekomst van het gemeenschapshuis in Schinveld is zeer twijfelachtig. Zonder hiervoor een schuldige aan te wijzen, lijkt het er wel op dat Onderbanken het contact met het maatschappelijk middenveld steeds meer kwijtraakt. Draagvlak is voor de gemeente echter een absolute noodzaak om alle ambitieuze plannen en uitdagingen te kunnen oppakken.

KIES 2010

In de herkansing...

Kriebels, uitdagingen of politieke bloedarmoede in de gemeente Onderbanken?

Drie stemmenkanonnen mikken op een comeback in de gemeente-

raad. Lees alles over de motieven van Wiel Nieling (60, VVD), Dick Cremers (66, CDA) en Tim Pennings (31, PRO) op onze website: www.limburger.nl/kies2010

Krant niet bezorgd? (www.limburger.nl/bezorging)

Abonnee worden? Vragen over inhoud krant? Bel: 088-7766550 (lokaal tarief)

Advertenties opgeven? Bel: 046-4117230

COLOFON

REDACTIE Telefoon: 045-5600330 Fax: 046-4116787 E-mail: redactieparkstad@mgl.nl Postadres: Geleensstraat 51, 6411 HR Heerlen	Wiel Beijer Jos van den Camp Geertjan Claessens Stefan Gillissen Judith Houben Kim Noach Theo Sniekers Marcel de Veen Emil Visser	045-5719071 045-5740318 045-5715892 045-5710748 045-5714987 045-5741512 045-5712092 045-5712982 045-5717208
---	---	---

Kijk voor alle verkiezingsnieuws uit Parkstad op: www.limburger.nl/kies2010

KIES POLITIEK PROFIEL 2: ONDERBANKEN

In de aanloop naar de raadsverkiezingen op 3 maart portretteert de redactie in een achtdeelige serie de gemeenten in Parkstad.

Vandaag afl. 2 van Politiek Profiel: Onderbanken
Teksten Ton Gebben

2010

Het Awacs-dossier is van oudsher een waar mijneveld voor politici in Onderbanken.

illustratie Marco Jeurissen

Onbalans in de raad

Vlak voor de verkiezingen van 2006 sneuvelen zes hectaren bomen in de aanlegroute van de Awacs. Twee maanden zorgt de kaalslag later voor een zware nabeving in de gemeenteraad.

Met dertien stoeltjes in de raadzaal is Onderbanken nooit een gemeente geweest van ingrijpende politieke veranderingen. Winst of verlies van één zetel kon al grote gevolgen hebben en de kiezers hebben zich steeds verre gehouden van genadeloze electorale liquidaties.

De verkiezingen van 2006 gaan de geschiedenisboeken in als de *putsch* van de bomenkaptengstanders. Eén op de vier kiezers wist de naam van Hans Ubachs van de Democraten Onderbanken (DO) te vinden op de stemcomputer. Hij ging aan de haal met 1465 stemmen en had daarmee het grootste aandeel in de vijf zetels van zijn partij. Leon Stevelmans en Tim Pennings droegen flink bij aan de zetelwinst van PRO, dat op vier ze-

tels eindigde. Ook de oppositie ontkomt niet aan de kaalslag. Als het geronk van de kettingzagen verstomd is, rest er een pijnlijke (af)rekening voor de VVD (van vier naar twee zetels) en CDA (van drie naar twee). Zij mogen vier jaar lang proberen een deuk te schieten in een gepantserd bastion van DO en PRO.

Of na 3 maart een nieuwe wind in de Onderbankense raadzaal waait, is hoogst twijfelachtig. Het monsterverbond van DO en PRO heeft moeiteloos stand gehouden, maar het is de vraag of politiek Onderbanken zichzelf daarmee een dienst heeft bewezen. De vier partijen krijgen nu slechts 43 kandidaten gemobiliseerd: bijna een kwart minder dan in 2006. Weliswaar nam het aantal politieke groeperingen af van zes in 1998

naar vijf in 2002 en vier in 2006, het aantal kandidaten schommelde steeds rond 56. Voor de aspirant-gemeenteraadsleden is dat niet eens slecht nieuws. Hun kans op het pluche is nu bijna één op drie, ervan uitgaande dat van al die mededingers ook nog eens minstens twee het tot wethouder schoppen. De klap komt het hardst aan bij lokaal platform PRO. Vier jaar geleden een kleurrijke lijst met negentien kandidaten, nu nog maar negen opties voor het rode potlood. „Het is moeilijk om mensen te interesseren voor de politiek,” constateert lijsttrekker Leon Stevelmans. Tim Pennings, in 2006 naar Heerlen verhuisd, is zelfs van stal gehaald als lijstduwer. CDA-lijsttrekker Jeannette Quad-vlieg-Van Dam erkent eveneens dat

het niet gemakkelijk is om mensen nog te interesseren voor de actieve politiek. „Je vist met z'n allen in de zelfde vijver. Mensen die actief zijn in verenigingen zijn interessant voor de politiek. Ze hebben bestuurlijke ervaring en een achterban, maar worden daarom ook door iedereen gevraagd.” Ontegenzeggelijk populair zijn de kleine vijkers Jabeek en Bingelrade. Dat laatste dorp levert zelfs elf kandidaten. Potentiële Bingelraads raadsleden moeten met heel wat concurrenten afrekenen om de vruchten van het thuisvoordeel te plukken. Met twee kandidaten minder dan in 2006 is VVD-lijsttrekker René Borger niet ontvreden. „Er is minder interesse in de politiek, maar ik heb ook veel mensen gesproken die erop gebrand waren om dingen te veranderen.” Wat mensen stoort aan de politiek, is voor hem duidelijk: de achterkamertjes. „Als het fout dreigt te gaan, schorsen de wethouders de beraadslagingen, trekken zich met hun fractie terug en vervolgens is de stemming heel anders.”

Voormalig CDA-wethouder Dick Cremers, die na vier jaar een comeback hoopt te maken, drukt het kernachtiger uit. „De arrogantie van de overmacht.” Bladerend door de verkiezingsprogramma's lijkt een door de oppositie zo vurig gewenste nieuwe *Onderbankense lente* ver weg. Op cruciale punten verschillen CDA en VVD van de huidige coalitie. Weliswaar spreekt het CDA zich nu ook uit voor sluiting van de Awacs-basis, maar de christendemocraten en de liberalen varen een andere koers waar het bijvoorbeeld gaat om de toekomst van (dure) onderwijsvoorzieningen en sportcomplexen.

Voordat echter de stellingen voor een nieuwe raadsperiode van vier jaar worden ingedrukt, mag de kiezer zijn stem laten horen. En verkiezingsprogramma's zijn in kleine dorpen lang niet zo belangrijk als familiebanden, verenigingslidmaatschappen en kennissenkring. Een nieuwe aardverschuiving lijkt zich dus niet aan te dienen, hooguit een lichte naschok die de balans enigszins zal herstellen.

Uw KRANT onmisbaar op PAPIER en DIGITAAL

B3

HE-802R

DE BIJZONDERE KANDIDAAT

Kleurrijke liberaal met hart voor gemeenschapszin en leefbaarheid

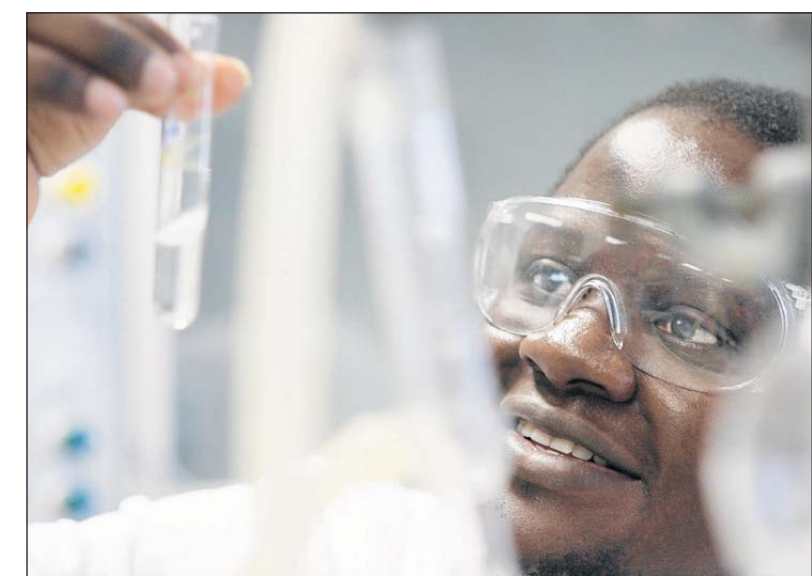
Op 14-jarige leeftijd ontvlucht hij zijn geboorteland Oeganda. Dik tien jaar later is hij een van de meest kleurrijke kandidaten voor het pluche in Onderbanken. Moses Kasule dankt veel aan zijn nieuwe vaderland en staat te trappelen om zijn steentje bij te dragen aan de gemeenschap. Hoewel hij veel hulp heeft gehad van de VVD bij de vlucht uit zijn roerige vaderland, is dat niet de reden dat hij zich ook voor die partij verkiesbaar stelt.

„Ik ben liberaal”, benadrukt hij. Een politieke eendagsvlug wil hij niet zijn en 'om te beginnen' gerust genoeg nemen met een commissielidmaatschap.

Verdriet, dat is de voornaamste herinnering aan zijn jeugd. De politieke onrust in Oeganda heeft zijn ouders het leven gekost. Zelf belandt hij na zijn vlucht bij een pleeggezin in Brunssum. Zodra de tijd rijp is om op eigen benen te staan, kiest Kasule voor een steek in Bingelrade.

Pardon, Bingelrade? Een ingedommeld dorpje van nog geen achthonderd zielen? „Ik kende Bingelrade en vond het er mooi en rustig.” luidt zijn antwoord gedecideerd. Als KNVB-scheidsrechter is hij op zaterdag en zondag doorgaans te vinden 'in de wei', zoals hij zelf uitdrukt.

Bingelrade heeft zijn hart gestolen. De nu 25-jarige Moses Kasule spreekt zelfs een aardig mondje Limburgs dialect. „Geleerd op het voetbalveld”, zegt hij zelf. In zijn nieuwe vaderland heeft Kasule niet stilgezeten. Nog maar net

Moses Kasule, Oegandees kandidaat-raadslid Onderbanken. foto Peter Schols

de Nederlandse taal machtig, gaat hij naar het Emmacollege in Hoensbroek. Drie jaar later slaagt hij daar - met wat extra begeleiding - voor zijn Havo-diploma. Dit jaar hoopt hij aan de Hogeschool Zuyd af te studeren in de Organische Chemie, in zijn nieuwe vaderland heeft Kasule niet stilgezeten. Nog maar net

geen geheim. Werken en wellicht verder studeren in de chemie: groenere materialen en betere medicijnen ontwikkelen. En scheidsrechter zijn in de ArenA: 'Waarom niet?'

Eerst en vooral wil hij bijdragen aan de gemeenschapszin in zijn omgeving. „Een platform creëren waar mensen elkaar ontmoeten en hun ideeën kunnen delen. Op internet of in het gemeenschapshuis, belangrijk is dat mensen zelf iets doen aan de leefbaarheid in hun dorp”, licht hij zijn voornaamste politieke wens toe. Een politieke belofte heeft hij ook. „Ik wil een carnavalsoptocht door alle vier de dorpen van Onderbanken.” Met prins Moses de eerste? „Ja, dat zou ik wel wat vinden,” beent de Oegandees met een parelwitte lach van oor tot oor.

Doordacht

Bert Ehlen voert voor de tweede opeenvolgende raadsperiode de fractie van Democraten Onderbanken (DO) aan. Hij is de allesbehalve stille drijvende kracht binnen DO en voelt zich schijnbaar op zijn gemak in de schaduw van boegbeeld Hans Ubachs. Als ambtenaar in een hoge beleidsfunctie bij de gemeente Sittard-Geleen is hij politiek en bestuurlijk gepokt en gemazeld. Met zijn doorgaans rustige en doordachte stijl van debatteren en uitgebreide dossierkennis is hij altijd goed voor een pragmatische oplossing. Politiek gaat bij Ehlen over inhoud, niet over vorm. Daarom is hij opvallend onopvallend voor het grote publiek en dat blijkt uit de waardering: buiten zijn woonplaats Schinveld scoorde hij de vorige verkiezingen welgeteld 9 stemmen.

Schatkist

Het Awacs-dossier is de Onderbankense rode draad. Na dertig jaar is het geen hete aardappel meer, het gaat desondanks te ver om het als opgewarmde prak te betitelen. Door de aanhoudende creativiteit en vertragingstactiek van zowel rijksvervoer als gemeentebestuur is het een terugkerend onderwerp. Wie een programma zonder uitgesproken (anti-)Awacs-standpunt componeert, zet zichzelf al bijna politiek buitenspel. De deplorabele staat van de gemeentelijke schatkist is echter de hete aardappel waar de nieuwe gemeenteraad al een maand na het aantreden de tanden in mag zetten. Over de invulling van extra bezuinigingen bestaat nog weinig overeenstemming. Wel is er een lijstje met twaalf punten die 'uitgesloten' zijn.

Tegengas

Oppositie voeren stond in de laatste vier jaar gelijk aan gapen tegen een bakoven door de overweldigende meerderheid (negen van de dertien zetels) van de coalitie. Toch waren het vooral de liberalen die het veertigjarige hoog opstookten en weigerden zich op voorhand neer te leggen bij die numerieke overmacht van DO en PRO. Bij de begrotingsbehandeling in 2008 stapten de VVD'ers René Borger en Marco Sturmans vroegtijdig op; het college zou bepaalde informatie wel delen met de eigen achterban in de raad, maar niet met de oppositie. Verder waren de debatten doorgaans snoeihard, soms zelfs over het randje. Ook trakteerden ze wethouder Hans Ubachs al vroeg op een motie van afkeuring rond ISD BOL.